

EXTERN KVALITETSGRANSKNING av specialiseringstjänstgöring

Vårdcentralen Hörby

Klinik

Allmänmedicin

Specialitet

2022-10-28

Datum

Region Skåne

Ort

Marit Nygren och Magnus Tufvesson

Inspektörer

Styrkor

- Ett brett allmänmedicinskt patientunderlag som söker sin vårdcentral på orten vilket ger utmärkta möjligheter att utbilda specialister i allmänmedicin.
- Stora, välanpassade lokaler.
- En verksamhetschef som beskriver ett aktivt arbete med arbetsmiljön för hela personalgruppen och även arbete med att värna ST-läkaren.
- En mycket genomtänkt ST-läkare som fått hjälp att avgränsa sin arbetssituation och skapa en god utbildningsmiljö i en bemanningsbrist med stöd av studierektor och en mycket erfaren handledare.
- Man beskriver att ST-läkare på flera olika konkreta sätt fått träna ledarskap på ett jordnära och pragmatiskt sätt.

Svagheter

- Stor brist på fasta specialister i allmänmedicin.
- Brist på tydlig struktur gällande ST-utbildning avseende kompetensvärdering inom alla delar av ST-utbildningen och ffa återkoppling av denna.

Förbättringspotential

- Fortsätt det aktiva arbetet med rekrytering.
- Fortsätt arbetet med att ge fasta läkare och ST-läkare möjlighet till avgränsning och struktur i vardagen.
- Skapa en tydligare struktur för kompetensvärdering och återkoppling gällande ST-utbildningen olika delar. Tex schemalagd Sit-In, Omvänd medsittning, "360 grader", specialistkollegium (framöver).
- Medvetandegör arbetet med den individuella utbildningsplanen genom att arbeta mer aktivt med den under handledartid.
- Nyttja möjlighet att låta ST-läkare handleda AT/BT/läkarstudenter samt där ge handledning på handledning, tex genom stöd av videoinspelning.
- Lyft in det medicinskt vetenskapliga arbetet i era i övrigt välfungerande läkarmöten och låt ST-läkare ta ansvar för delar av detta.
- Arbeta mer aktivitet med förberedelse och uppföljning av sidotjänstgöring.
- Vidareutveckla arbetet kring ledarskapsträning på enheten som redan görs och lyft in konkret återkoppling i detta arbete.
- Gå igenom hur ni vill introducera nya utbildningsläkare och skapa en sturkturmall för detta.
- Se över "ovanliga moment" på vårdcentralen som ST-läkare ska göra och ha en beredskap att kunna vara med på dessa då de uppkommer, tex dödsfallskonstaterande.

STRUKTUR

A Verksamheten

Hörby vårdcentral har ett brett allmänmedicinskt underlag som ger goda möjligheter att utbilda specialister i allmänmedicin. SäBo och BVC/BHV finns på vårdcentralen. Man ansvarar för läkarbemanningen på MVC/MHV som bedrivs i vårdcentralens lokaler. Riktlinjer som beskriver ST-tjänstens upplägg och utvärdering finns tillgängliga.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska genomföras finns.
- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska utvärderas finns.
- Tjänstgöringen är tillräckligt allsidig.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Vår rapport utgår från en ST-läkare och dennes handledare som är specialist på enheten sen många år, handledarutbildad och arbetar efter pensionen. Man har nyligt skrivit kontrakt med en specialist i allmänmedicin som planeras bli ny handledare till ST-läkaren.

Bemanningssituationen avseende fast anställda specialister i allmänmedicin är mycket ansträngd och vi bedömer att om man inte lyckas rekrytera fler specialister ser vi tydliga svårigheter att fortsätta utbilda fler ST-läkare. Man har flera stafettkedjor löpnade som bemannar motsvarande tjänstegrad 4,35. Man beskriver en stabil bemanningssituation på övriga yrkeskategorier.

Föreskrift

- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har specialistkompetens i avsedd specialitet.
- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har genomgått handledarutbildning.
- Tillgång till specialistkompetent studierektor med handledarutbildning finns.
- Tillräckligt många läkare med relevant specialitet och kompetens finns för att alla ST ska få adekvat handledning.
- Tillräckligt många läkare och andra medarbetare med relevant kompetens finns för att instruktioner ska kunna ges.

Allmänna råd

- Studierektorn har relevant specialistkompetens.

Kvalitetsindikator

- Generella skriftliga instruktioner för ST-handledning finns.
- Regelbundna handledarträffar för ST-handledarna finns.
- Skriftlig uppdragsbeskrivning för SR finns.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

C Lokaler och utrustning

Stora, välutrustade lokaler som även inrymmer MVC, BVC, fysioterapi-enhet med varmvattenbassäng och Säbo i samma byggnad.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

Adekvat utrustning för diagnostik, utredning och behandling finns.

Kvalitetsindikator

ST-läkarna har tillgång till funktionell arbetsplats.

Tillgång till IT-baserade kliniska beslutsstöd, sökbar vetenskaplig databas, stöd från bibliotek eller FoU-enhet finns.

Gradering

A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.

B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.

D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggnig

ST-läkaren har fått introduktion men vi har inte fått ta del av något formaliserat program avseende introduktion. Beredskap ligger på privat utförare. ST-läkaren erbjuds auskultera där men beredskapen ingår inte i ST. Valfungerande SR-funktion som ST-läkaren beskriver som ett gott stöd.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Det finns skriftliga riktlinjer för hur målbeskrivningen ska uttolkas samt styrande dokument för tjänstgöringens upplägg.
- Jourtjänstgöring/beredskap uppfyller kraven i målbeskrivningen.

Föreskrift

- Alla ST-läkare har individuellt utbildningsprogram som utgår från kraven i målbeskrivningen.
- Det individuella utbildningsprogrammet följs regelbundet upp och revideras vid behov i samråd med SR, HL och ST-läkaren.

Allmänna råd

- SR bör utgöra en organisatorisk stödfunktion till verksamhetschef, handledare och ST-läkare.
- SR bör medverka till utarbetning av ST-läkarnas introduktionsprogram.
- SR bör ta del av verksamhetschefens och handledarens bedömning av ST-läkaren.

Kvalitetsindikator

- Alla ST-läkare får introduktion till tjänstgöringen.
- Tillgång till individuella utbildningsprogram och handledning för de leg läkare utan specialistkompetens som arbetar vid enheten med siktet inställt på ST finns.
- Alla ST-läkare har lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter att uppnå målen i mål-beskrivningen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

E Handledning och uppföljning

Sidotjänstgöringens uppföljning är sparsam och man rekommenderas utöka den genom att tydligare strukturera förberedelse inför sidotjänstgöring, kontakt med mottagande kliniks handledare och uppföljning (detta ligger delvis även på mottagande klinik). Vid planerat byte av handledare är det av stor vikt att det finns tydlig dokumentation gällande kompetensvärdering av ST-läkare som tillträdande handledare kan ta del av för att stötta ST-läkare på bästa sätt.

Föreskrift

- Handledningen utgår från det individuella utbildningsprogrammet.
- Det finns en utsedd huvudansvarig handledare för varje ST.
- ST-läkaren har tillgång till handledare under varje utbildningsperiod.
- Fortlöpande bedömning av ST-läkarens kompetensutveckling utifrån målbeskrivningen och utbildningsprogrammet görs under hela ST.
- Kontinuerlig bedömning utförs av verksamhetschef (motsvarande) och huvudsaklig handledare.
- Verksamhetschef (motsvarande) ansvarar för att den kontinuerliga bedömningen dokumenteras.

Allmänna råd

- ST-läkaren bör, utöver handledning, få fortlöpande instruktioner.
- Handledningen är inplanerad i ordinarie tjänstgöringsschema.
- Den huvudansvariga handledaren tjänstgör där ST-läkaren huvudsakligen genomför sin specialiseringstjänstgöring.
- Handledarutbildningen bör omfatta handledning, pedagogik, metoder för bedömning, kommunikation och etik.
- Den fortlöpande bedömningen görs med på förhand kända och överenskomna metoder.
- Påvisade brister i ST-läkarens kompetens leder till en åtgärdsplan.
- Verksamhetschefen eller motsvarande håller regelbundna utvecklingssamtal med ST-läkarna.

Kvalitetsindikator

- ST-läkarnas sidutbildning följs upp.
- Varje enhet har en plan för hur ST-läkare som riskerar hamna i svårighet för att uppnå enskilda delmål, sin professionella utveckling generellt eller av personliga skäl, ska kunna hjälpas.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

F Teoretisk utbildning

Lästid finns avsatt för självstudier och respekteras i schemalaggningsplaneringen. Inga svårigheter gällande ansökan eller ledighet för kurser. Regionen erbjuder gemensam ST-utbildning inklusive deltagande i FQ-grupp.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Teoretiska utbildningsmoment och kurser planeras in i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkarna genomgår den teoretiska utbildning som definieras i det individuella utbildningsprogrammet.

Föreskrift

- SR samordnar ST-läkarnas interna och externa utbildning.

Allmänna råd

- Intern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Extern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Tid för regelbundna självstudier planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

ST-läkaren planerar för vetenskapligt arbete och kvalitetsarbete. Man har en plan för innehållet och det ligger senare i ST-planen. Regionen erbjuder kurs i vetenskapligt arbetssätt och stöttar med handledare för det egna vetenskapliga arbetet. Arbete med granskning av vetenskaplig litteratur görs i begränsad mängd och rekommenderas utvecklas och knyts an till det vardagliga allmänmedicinska arbetet. Återkoppling och arbete med dessa punkter kan struktureras tydligare. Förutsättningar för att utveckla kompetens i medicinsk vetenskap och kvalitetsutveckling finns på Hörby vårdcentral. Åtgärder krävs dock för att tydliggöra handledningen, kompetensvärderingen och återkopplingen avseende dessa kompetenser.

Under granskningen påvisades brister vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Verksamheten har efter granskningen inkommit med handlingsplan, se bilaga. Graderingen är ändrad till C.

Föreskrift

- Utbildning erbjuds för att uppnå ett medicinskt vetenskapligt syn- och förhållningssätt.
- Goda förutsättningar finns för genomförande av ett skriftligt individuellt arbete enligt vetenskapliga principer.
- ST-läkarnas kompetens i medicinsk vetenskap bedöms fortlöpande och återkoppling sker.
- ST-läkarna ges möjlighet att utveckla kunskap om och kompetens i kvalitets- och patientsäkerhetsarbete.
- Goda förutsättningar finns för att genomföra, dokumentera och redovisa ett kvalitetsarbete.
- ST-läkarens kompetens i kvalitetsutveckling bedöms fortlöpande och återkoppling sker.

Kvalitetsindikator

- ST-läkares genomförda individuella arbeten publiceras eller presenteras vid vetenskapliga möten.
- Tillgång till ett välfungerande doktorandprogram finns.
- Enheten har regelbundna möten där medarbetare diskuterar och kritiskt granskar vetenskaplig litteratur.
- Minst ett, på enheten utfört, självständigt forskningsprojekt har publicerats i vetenskaplig tidskrift eller presenterats vid vetenskapligt möte de senaste två åren.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

ST-läkaren har utvecklat sitt ledarskap genom att tillsammans med verksamhetschef, handledare och studierektor forma en avgränsning för ST-tjänsten mitt i en tydlig läkarunderbemanning. Man beskriver ett nära arbete kring detta där ST även är ansvarig för diabetesteam, har hållit i undervisning och workshops för sköterskegruppen samt tar fram medicinskt undervisningsmaterial till läkarmöten. Man har dock inte arbetat aktivt med handledning eller strukturerad återkoppling av ledarskapskompetensen vilket rekommenderas och därav krävs åtgärder på denna punkt.

Under granskningen påvisades brister vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Verksamheten har efter granskningen inkommit med handlingsplan, se bilaga. Graderingen är ändrad till C.

Föreskrift

- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla ledarskapskompetens i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i ledarskapskompetens.
- ST-läkarens kompetens i ledarskap bedöms fortlöpande och med återkoppling.
- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla den kommunikativa kompetensen såväl muntligt som skriftligt i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i kommunikativ kompetens.
- ST-läkarens kommunikativa kompetens bedöms och återkoppling sker.

Allmänna råd

- ST-läkaren bereds möjlighet att undervisa under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att själv handleda under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att delta i inom- eller mellanprofessionell reflektion i grupp.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

KOMPLETTERING FRÅN HÖRBY VÅRDcentral EFTER SPUR 221128

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete: D

Kommentar:

Arbete med granskning av vetenskaplig litteratur görs i begränsad mängd och rekommenderas utvecklas och knytas till det vardagliga allmänmedicinska arbetet.

Återkoppling och arbete med dessa punkter kan struktureras tydligare. Åtgärder krävs dock för att tydliggöra handledningen, kompetensvärderingen och återkopplingen.

Medicinsk Vetenskap

När kan detta ske?

I samband med handledning och dagliga instruktioner.

Under det vetenskapliga arbetet - ofta återkommande diskussioner under längre tid.

Under läkarmöte på vårdcentral och sidotjänstgöring.

Hur?

Journalclub några gånger per i år i samband med läkarmöte.

Genomgång och kritiskt granskande av behandlingsrekommendationer, bakgrundsmaterial.

Diskussioner i samband med extern föreläsare, läkemedelsinformation (i Skåne ofta från apotekare)

Litteratursökning kring behandling. t.ex. Internetmedicin, AKO, Up to date.

Strukturerad Återkoppling

I samband med handledning, efter medsittning.

Under det vetenskapliga arbetet där handledaren följer upp och ibland även har huvudansvar.

I samband med årsrapport.

Uppföljning

Skriftlig återkoppling till ST-läkaren inför genomgång vid årsmöte med studierektor.

Kvalitetsarbetet

När?

I samband med handledning och dagliga instruktioner.

I samband med läkarmöten.

Under kvalitetsarbetet och andra förbättringsarbete på vårdcentralen.

Hur?

Skriva avvikelser.

Skugga medicinskt rådgivande läkare.

I samband med genomgång av avvikelser, IVO-fall.

Vid införande av nya PM

Strukturerad Återkoppling:

Efter möte, i samband med handledning.

Under kvalitetsarbetet där återkoppling sker under längre tid.

Årligt i samband med årsrapport.

Uppföljning

Skriftlig kommentar i årsrapport och handledarutlåtande.

LEDARSKAPSKOMPETENS OCH KOMMUNIKATIV KOMPETENS: D

Man har inte arbetat aktivt med handledning eller strukturerad återkoppling av ledarskapskompetensen vilket rekommenderas och därav krävs åtgärder på denna punkt.

När?

Återkoppling efter medsittning team-möte vilket ingår i det dagliga arbetet, tex i olika team, ronder på SÄBO.

Vid undervisning av kollegor och personal.

Patientinformation i samband med patientmöte.

Hur?

Medsittning med fokus på ledarskap

Kompetensbedömningsmall 360 med fokus på ledarskap

Strukturerad Återkoppling.

Muntlig/skriftlig återkoppling efter medsittning/kompetensbedömning efter möte/patientbesök.

Vid muntlig redovisning finns formulär för skriftlig återkoppling.

Lägga till rubrik Ledarskapsutveckling i årsrapport och handledarutlåtande.

Uppföljning

I samband med årsmöte med studierektor

Studierektorns förslag

SR-gruppen kan samband med handledardag och ST-dag gå igenom hur man fortlöpande kan arbeta med kvalitetsarbete och hur en Journal Club kan se ut.

Hörby 230111

